

Viedoklis

Ukrainu bēgļu Zaļais koridors

Natālija Šestakova,

ZAB Sorainen, zvērināta advokāta palīgs

Latvija Republikas Saeima 2022. gada 3. martā otrajā – galīgajā – lasījumā pieņēma Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumu. Likums nosaka, ka Ukrainas iedzīvotāji varēs uz vienu gadu saņemt ilgtermiņa vīzu un tiesības uz nodarbinātību, nemaksājot valsts nodevu. Vīzu varēs saņemt arī tie Ukrainas pilsoņi, kuriem nebūs visi nepieciešamie dokumenti. Šajā gadījumā viņiem var tikt noteikts pienākums iesniegt prasībām atbilstošus dokumentus viena gada laikā. Ukrainas civiliedzīvotāju nodarbināšanai nebūs nepieciešama darba devēja vakances reģistrēšana Nodarbinātības valsts aģentūrā un netiks attiecināta prasība nodrošināt darba samaksu, ne mazāku par vidējo bruto darba samaksu Latvijas Republikā. Darba devējs būs tiesīgs no Nodarbinātības valsts aģentūras saņemt dotāciju vienas minimālās mēneša darba

algas apmērā. Likums paredz regulējumu tam, lai Ukrainas civiliedzīvotāji varētu strādāt arī izglītības un ārstniecības jomās, kā arī paredz izņēmumu attiecībā uz valsts valodas lietošanu nodarbinātības jomā. Proti, darba devējam ir tiesības nodarbināt Ukrainas iedzīvotājus arī bez valsts valodas zināšanām, ja tas netraucē darba pienākumu pildīšanai. Ja Ukrainā izsniegtam ceļošanas dokumentam būs beidzies derīguma termiņš, Latvijas Republikā tas tiks uzskatīts par derīgu līdz 2023. gada 28. februārim. Likums paredz, ka Latvija līdz 90 dienām nodrošinās Ukrainas civiliedzīvotājiem primāri sniedzamo atbalstu – izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumus, kā arī pirmās nepieciešamības preces. Ukrainas iedzīvotājiem tiks nodrošinātas tādas pašas tiesības kā Latvijas pilsoņiem uz valsts apmaksātajiem veselības aprūpes pakalpojumiem, sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību. Sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību nodrošinās tā pašvaldība, kurā persona atrodas, turklāt pirmos sešus mēnešus Ukrainas iedzīvotāji varēs saņemt sociālo palīdzību neatkarīgi no viņu materiālās situācijas. Ir arī paredzēta tūlītēja palīdzības sniegšana personām ar smagiem un ļoti smagiem funkcionāliem traucējumiem, pēc vajadzības nodrošinot sociālās aprūpes pakalpo-

jumu dzīvesvietā un asistenta pakalpojumu pārvietošanās atbalstam. Nepilngadīgiem Ukrainas civiliedzīvotājiem likums paredz tiesības uz izglītības ieguvu. Likums paredz bezmaksas televīzijas programmu izplatīšanas tīklā uz laiku iekļaut ārvalsts televīzijas programmas mazākumtautību valodās, no kurām viena ir ukraiņu valoda. Likums ir izsludināts 2022. gada 4. martā un stājas spēkā nākamajā dienā.

Papildus tam ir jāņem vērā, ka Ukrainas pilsoņiem, ierodoties Latvijā, nav nepieciešams veikt Covid-19 testu. Pakalpojumu saņemšanai zaļajā režīmā nav jāuzrāda Covid-19 sertifikāts, nepieciešams tikai personu apliecinošs dokuments – pase un/vai vīza.

Tiem ieceļotājiem no Ukrainas, kuri Latvijā ieradusies ar savu mājdzīvnieku – suni, kaķi vai sesku, ir jāvēršas tuvākajā veterinārajā klīnikā, lai reģistrētu, čipētu un, ja nepieciešams, vakcinētu dzīvnieku. Šie pakalpojumi no Ukrainas ieceļojušajām personām tiks sniegti bez maksas. Papildus tam ir jāņem vērā, ka, lai atvieglotu dokumentu un nepieciešamo procedūru kārtošanu, ir ieteicams pēc iespējas saņemt visus personīgos dokumentus līdz ieceļošanai Latvijā – pases, dzimšanas un laulības apliecības, izglītības dokumentus utt.

tiek noteikts papildu mehānisms, kādā Ukrainas iedzīvotāji varēs ātri saņemt atbalstu, kā arī uzturēšanās un darba tiesības Latvijā.

Likums paredz, ka Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, Valsts robežsardze vai Latvijas Republikas diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības ārvalstīs Ukrainas civiliedzīvotājiem varēs izsniegt ilgtermiņa vīzu ar tiesībām uz nodarbinātību bez ierobežojumiem uz laiku līdz vienam gadam.

Valsts līdz 90 dienām nodrošinās Ukrainas iedzīvotājiem primāri sniedzamo atbalstu – izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumus, kā arī pirmās nepieciešamības preces.

Ir arī skaidri definēts un koordinēts sabiedrības atbalsts, un katrs Latvijas pilsonis vai iedzīvotājs var piedāvāt dzīvojamās telpas vai arī pieteikties citādam atbalstam interneta vietnē ukraine-latvia.com.

Ukrainā visi vīrieši ir karadienestā, un bēgļos dodas sievietes, kas nozīmē, ka diez vai būs plašs piedāvājums būvniecībai vai smagiem lauku darbiem,

Aivis Brodiņš.

Rimi pieņēmis pirmo darbinieku Lietuvā

Piektdien, 4. martā, veikalū ķēde Rimi publiski paziņoja, ka visā Baltijā šajā veikalū tīklā tiks piedāvātas 200 darbavietas, lai atbalstītu Ukrainas kara bēgļus. “Latvijā, tāpat kā citviet, bēgļiem darbavietas tiek piedāvātas centralizēti, kur viņi var izvēlēties, kur strādāt. Latvijā pagaidām neviens pieteikums nav saņemts, bet

Lietuvā jau esam pieņēmuši vienu darbinieku, kas ir bēglis no Ukrainas. Domāju, ka arī Latvijā tas drīzumā notiks, un esam atvērti. Mēs aktīvi sadarbojamies ar labdarības organizācijām, kas šobrīd sniedz atbalstu Ukrainai un piedāvās arī ikvienam Rimi pircējam iespēju ziedot Ukrainas atbalstam lojalitātes programmas ietvaros uzkrāto Mans Rimi naudu. Jau nākamnedēļ to varēs izdarīt savā profilā Rimi mājaslapā vai arī infokioskā veikalā,” pastāstīja Juris Šleiers, Rimi Latvia sabiedrisko attiecību vadītājs.

Jautāts, vai Saeimas un valdības nupat definētie atvieglojumi saīsinās darbā pieņemšanas procedūru, J. Šleiers atbildēja apstiprinoši, tomēr vairījās apstiprināt konkrētu laiku, kas būs tērējams darbinieka pieņemšanai. “Tas noteikti būs daudz īsāks nekā parastajā kārtībā, tomēr precīzi par Latviju varēsim atbildēt tikai brīdī, kad būsīm kādu pieņēmuši,” sacīja J. Šleiers.